

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญ ความมั่นคง ความสุขของสังคมโดยรวม การจัดการศึกษาของไทยในระยะแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) มีจุดเริ่มต้นในการนำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา คือการปฏิรูปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย การกำหนดนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมประชาชน ครอบครัวยุวมชน สถาบันทางศาสนา องค์กรรัฐและเอกชน มีส่วนรับผิดชอบในการศึกษาและตรวจสอบการจัดการคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาทุกแห่ง นอกจากนี้การจัดการศึกษายังเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล อันเป็นรากฐานในการพัฒนาคุณภาพประชากร การจัดการศึกษา เพื่อให้สนองความต้องการของชุมชนนั้นรัฐได้กำหนดนโยบายให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 82) นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษา โดยมีหลักการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไป สู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยกำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักนายกรัฐมนตรี. ม.ป.ป. : 7)

การบริหารสถานศึกษายุคใหม่มุ่งเน้นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะความร่วมมือในรูปแบบญาติภาพ ซึ่งได้แก่ ชุมชน ภาครัฐบาล นักวิชาการ องค์กรเอกชน และองค์กรธุรกิจ เพื่อให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยการคิดและเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งทุกฝ่ายต้องร่วมมือปฏิบัติต่อกันบนรากฐานของความรัก ความเมตตาไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน การบริหารแบบนี้เรียกว่า การบริหารงาน โดยองค์คณะบุคคลหรือการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งเป็นรูปแบบ

การบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลหลายคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และวางแผนไปสู่การปฏิบัติ ก่อให้เกิดผลดีในการบริหารและเป็นไปอย่างรอบคอบ ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งการบริหารการศึกษามีความซับซ้อนกว่าการบริหารงานอื่น และต้องอาศัยรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ จัดโครงสร้างการบริหารให้องค์คณะบุคคลหรือการมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยตัดสินใจ การกำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ตรงตามคาดหวังของสังคม และต้องอาศัยการระดมความคิด เพื่อให้เกิดทางเลือกอย่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจนั้นละเอียดถี่ถ้วน โอกาสผิดพลาดน้อย เกิดผลดีอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นที่จะเป็นกลไกเชื่อมโยงนโยบายของรัฐ ไปสู่ชุมชนที่ตั้งโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2549 : 5) ดังนั้นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ ครอบคลุมตามที่กฎหมายกำหนด ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่พัฒนาสถานศึกษา กำหนดความต้องการในการปรับปรุงสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน เพราะฉะนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรที่จะเข้าใจบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันจะช่วยให้การศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและได้ผลผลิต คือ นักเรียนที่มีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกัน การจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัด จนถึงระดับสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับ โดยยึดรูปแบบประชาธิปไตยมาช่วยในการตัดสินใจและกำหนดแผนงาน เป็นการจัดการแบบอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 9)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ โดยมีการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงาน 12 ด้าน คือ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2557 : 10) การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน

ในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธินักเรียน ดูแลนักเรียนและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การบริหารจัดการของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา การแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2557 : 10)

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนอบรม ประชุม สัมมนาปรับปรุงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2557 จำนวน 5,450 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่ม

ตัวอย่างของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 35 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 92 คน รวมจำนวน 127 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 30 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 93 คน รวมจำนวน 123 คน และผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 17 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 91 คน รวมจำนวน 108 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1.1.1 ประสิทธิภาพมาก

1.1.2 ประสิทธิภาพน้อย

1.2 ขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ขนาดเล็ก

1.2.2 ขนาดกลาง

1.2.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา

2.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร

2.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2.5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา

ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

2.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธินักเรียน ดูแลนักเรียนและนักเรียนที่มีความ

สามารถพิเศษ

2.7 การบริหารจัดการของสถานศึกษา

2.8 การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน

2.9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2.10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

2.11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

2.12 การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ร่วมกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และตัวแทนของสถานศึกษาสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรภายนอก รวมทั้งให้ความเห็นชอบการตัดสินใจ ในการเลือกดำเนินการตามนโยบายและแผนที่ได้จัดทำขึ้นร่วมกัน เพื่อให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จและ มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาความรู้และทำความเข้าใจในเรื่องการวางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็นสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตามแนวกรอบในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป

3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร หมายถึง การศึกษาสภาพความต้องการท้องถิ่นการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นรวมทั้ง การนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในหลักสูตร เพื่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

4. การกำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา หมายถึง การติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดประชุมพิจารณาการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในด้านทุนการศึกษาการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้นักเรียนในเขตพื้นที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นการเข้ามาช่วยสนับสนุน และแก้ปัญหาให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา สามารถจัดสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง การสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนในเขตบริการ การช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนที่ขาดแคลน การจัดหาแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมการจัดกิจกรรมโดยวิทยากรท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้นักเรียนทุกคนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และได้เรียนอย่างมีคุณภาพ

6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธินักเรียน ดูแลนักเรียนและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษามีหน้าที่ดูแลสิทธินักเรียน และความเสมอภาคในการให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษา ไม่ว่านักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาส และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยมีหน้าที่ให้ข้อมูลนักเรียนพิเศษต่าง ๆ มีบทบาทในการกำกับและติดตาม การจัดการเรียนการสอนเพื่อนักเรียนพิเศษ กำกับติดตามและตรวจสอบการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษานำทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7. การบริหารจัดการของสถานศึกษา หมายถึง การประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา รับทราบผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

8. การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน หมายถึง การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา เสนอข้อมูลวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ส่งเสริมให้สถานศึกษาหารายได้เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันอย่างมีคุณภาพ

9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน หรือองค์กรต่าง ๆ เห็นความสำคัญการพัฒนาของสถานศึกษา และนำสถานศึกษาไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

10. การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การแสดงความเห็น การพิจารณาผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีก่อนเสนอต่อสาธารณชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการของสถานศึกษา

11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญที่จะสรรหาบุคคล เพื่อแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาและคณะกรรมการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการของสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนในการเป็นที่ปรึกษาให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อช่วยดำเนินงานในภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

12. การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด หมายถึง การให้ความร่วมมือและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต้นสังกัด การแสดงความคิดเห็นและเห็นชอบในที่ประชุม การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา การให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญ ของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทุนการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอโดยมุ่งผลประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียน และให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายสูงสุด

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กำหนด โดยรับการแต่งตั้งมาจากตัวแทนผู้ปกครอง ครู ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนประจำในสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ประสิทธิภาพมาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

2. ประสิทธิภาพน้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียนซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน
3. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 33) ดังภาพประกอบที่ 1

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง
จันทบุรี และตราด ประกอบด้วย

1. การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา
3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร
4. การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธินักเรียนดูแลนักเรียนและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
7. การบริหารจัดการของสถานศึกษา
8. การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
10. การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการ
12. การปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

ตัวแปรต้น

1. ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - 1.1 ประสพการณ์มาก
 - 1.2 ประสพการณ์น้อย
2. ขนาดของสถานศึกษา
 - 2.1 ขนาดเล็ก
 - 2.2 ขนาดกลาง
 - 2.3 ขนาดใหญ่

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี